

Excellent cameratoezicht

Verbetering van private
(camera)bewakingsbeelden
ten behoeve van opsporing

Nulmeting

Één-meting

EXCELLENT CAMERATOEZICHT

Verbetering van private (camera)bewakingsbeelden ten behoeve van opsporing

Dit rapport is tot stand gekomen door samenwerking tussen het CCV, de politie en het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing Noord-Holland.

*Onderzoeksperiode van 1 januari 2017 tot 1 september 2017
Status rapport: definitieve versie*

versie
Definitief

Referentie

Utrecht, 1 september 2017

VOORWOORD

Om verdachten van misdrijven snel op te kunnen sporen en te kunnen vervolgen, zijn camerabeelden van groot belang. Maar iedereen kent ook de (slechte) camerabeelden van Opsporing Verzocht. In het programma wordt de kijker opgeroepen te reageren als hij meer informatie heeft over een politiezaak waar in de uitzending aandacht voor wordt gevraagd. In 2014 konden er in 45% van de behandelde zaken aanhoudingen worden gedaan, mede door tips van de kijkers. Op zich is dit een prachtig resultaat van het programma. De vraag is echter of dit komt door de reconstructies van misdrijven of door de camerabeelden.

Vaak is het zo dat er nauwelijks een herkenbaar aanknopingspunt is voor de kijker om iets te kunnen herkennen. Geen merkje, kleur of specifiek kenmerk van een kledingstuk, schoen of het gelaat is goed zichtbaar. De slechte camerabeelden zijn teleurstellend voor zowel de kijkers van het programma als de politie. Naar schatting kan meer dan 50% van de aangeleverde camerabeelden niet door de politie worden verbeterd om als bewijslast te dienen. Dit ondermijnt de heterdaadkracht, opsporing en vervolging. Dit is zeer spijtig, omdat het ten eerste veel tijd en inzet van de politie kost. Ten tweede is dit met de hedendaagse techniek niet nodig. Burgers en ondernemers moeten zich ervan bewust zijn dat preventief cameratoezicht beter werkt als opsporing mogelijk is.

Het Openbaar Ministerie (standaardformaat voor gegevensbestanden), de politie en het ministerie van Veiligheid en Justitie vinden dat er meer moet gebeuren dan alleen voorlichting. Reden om in november 2016 met een vertegenwoordiging van het ministerie van Veiligheid en Justitie, het Openbaar Ministerie Noord-Holland (OM), het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing Noord-Holland (RPC), het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) en de politie Noord-Holland bijeen te komen om de ambities voor een project te bespreken.

Het rapport dat nu voor u ligt, is opgesteld vanuit het opsporingsperspectief van de politie. Het rapport dient een brug te slaan naar de private initiatieven van onder andere de brancheorganisaties. Bovendien willen we met het rapport bijdragen aan de samenwerking tussen thema's zoals 'Camera in Beeld' en 'Live View' die reeds in ontwikkeling zijn.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
1 Inleiding onderzoek	4
1.1 Doel van het project	4
2 Samenvatting algemeen	5
3 Onderzoeksmethodiek	6
3.1 Nul- en één-meting	6
3.2 Landelijke online enquête	6
3.3 Enquête op locatie	6
4 Inhoudelijke verkenning	7
4.1 Techno-preventie	7
4.2 Helder zicht en Slim bekeken	7
5 Hulpmiddelen	8
5.1 Norm NEN-EN-IEC 62676-4	8
5.2 Beoordelingsrichtlijn cameratoezicht (BRL) CCV	8
6 Conclusie onderzoeken	9
7 Aanbevelingen	10
8 Ist Soll	11
9 Advies excellent cameratoezicht voor private camerabewaking	12
10 Resultaten enquête	15
10.1.1 Installatie	15
10.1.2 Reden	15
10.1.3 Opslag	15
10.1.4 Advies	15

1 INLEIDING ONDERZOEK

Omdat de problematiek van de slechte camerabeelden op meerdere fronten speelt, heeft het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing (RPC) samen met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) het initiatief genomen om te onderzoeken wat er minimaal nodig is om camerabeelden bruikbaar te maken voor opsporing en vervolging. Voor het onderzoek is een externe onafhankelijke installatiedeskundige aangetrokken die zijn kennis en kunde belangeloos heeft ingebracht. De politie heeft in dit onderzoek geen formele rol. Desalniettemin heeft de politie Noord-Holland twee specialisten digitale expertise & CCTV-installatie beschikbaar gesteld. Dit maakt het project uniek. Immers, de politie kijkt 'anders' naar de camerabeelden om opsporingsresultaat te verkrijgen. De afdeling Technologische Ontwikkeling en Expertise (multimedia) van de politie landelijke eenheid en het Openbaar Ministerie zijn geconsulteerd.

Gedurende de looptijd van het onderzoek is verbinding gezocht met de landelijke projectleiders van de thema's Live View, Camera in Beeld en de coördinator Overvallen, straatroof en plofkraken. Het uitgesproken draagvlak voor de verdere professionalisering van de samenwerking is bemoedigend.

1.1 DOEL VAN HET PROJECT

Het doel van het onderzoek is te komen tot een advies of richtlijn voor private camerabewaking vanuit politieperspectief om hiermee de heterdaadkracht en het opsporingspercentage te verhogen en de kans op vervolging door het OM te vergroten. De resultaten moeten leiden tot een minimale standaard voor de kwaliteit en installatie van bewakingscamera's in het private domein. Deze standaard moet tevens voldoen aan de eisen in de wens van het Openbaar Ministerie op het gebied van een standaardformaat voor gegevensbestanden om er zo ook voor te zorgen dat de gegevens binnen de strafrechtketen gedeeld kunnen worden.

2 SAMENVATTING ALGEMEEN

Het onderzoek laat zien dat door het ontbreken van enige standaardisatie of minimaal vereiste kwaliteit de camerabeelden vaak wel geschikt zijn voor registratie, maar zelden voor identificatie. Om meer inzicht te krijgen in het huidige kwaliteitsniveau van videobewakingssystemen hebben twee specialisten digitale expertise en CCTV-installatiedeskundigen van de politie en een externe installatiedeskundige als graadmeter een nulmeting uitgevoerd bij vijf winkels. Naar aanleiding van de resultaten is een advies tot verbetering uitgebracht. Na het doorvoeren van de verbeteringen en de daaropvolgende één-meting blijkt er een significante verbetering ten aanzien van opsporingseisen van de politie.

Naast de nul- en één-meting zijn er op locatie enquêtes afgenomen onder ruim dertig winkeliers in het centrum van Haarlem en in Badhoevedorp. De winkeliers zijn gevraagd naar hun motivatie voor het gebruik van bewakingscamera's. Een extern bureau heeft bovendien een landelijke online enquête gehouden onder winkeliers naar het gebruik van camerasystemen in winkels. Er is onderzocht in hoeverre winkeliers gebruikmaken van beveiligingscamera's, wat het doel daarvan is en hoe deze systemen van invloed zijn op hun klanten. Ook werd gevraagd of zij denken dat hun huidige systemen camerabeelden leveren die scherp genoeg zijn voor opsporingsdoeleinden, of ze snel aan de politie verschaft kunnen worden en of ze een volledig beeld geven van een delict.

Uit alle onderzoeksresultaten blijkt dat bijna alle winkeliers gebruikmaken van een installateur en dat de installatie van een systeem wordt uitbesteed. De winkeliers zijn bereid te investeren in een camerasysteem dat voldoet aan de opsporingseisen. Men koerst over het algemeen op het advies van de installateur en verwacht dat de politie iets met de camerabeelden kan. Anderzijds blijkt er ook behoefde te zijn aan overzichtelijke informatie zodat zij beter een keuze kunnen maken.

Op basis van de onderzoeksresultaten is een advies met negen punten voor Excellent Cameratoezicht opgesteld. Door deze punten bij aanschaf, installatie en controle van een camerabewakingssysteem te volgen, verzekert men zich van camerabeelden die beter geschikt zijn voor heterdaadkracht, opsporing en vervolging.

Als er wordt gedacht aan de installatie van uitsluitend een preventief systeem, dan kan worden gesteld dat preventief cameratoezicht beter werkt als opsporing mogelijk is.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

De opdracht die het CCV heeft gekregen, beperkt zich tot het maken van een advies voor cameratoezicht ten behoeve van de heterdaadkracht, opsporing en vervolging door politie en OM. Om het project beheersbaar te houden, is er gekozen voor de doelgroep winkeliers. Om te komen tot een advies heeft de politie voor dit onderzoek de wetenschap rondom de onderzoeken op beeldmateriaal ingebracht om tot conclusies te komen. Naast deze expertise is onderzoek gedaan bij ondernemers door metingen te verrichten en (online) enquêtes uit te zetten.

3.1 NUL EN ÉÉN-METING

Om inzicht te krijgen in het huidige kwaliteitsniveau van videobewakingssystemen (Video Surveillance Systems conform NEN-EN-IEC 62676-4, hierna te noemen VSS) bij retailers, is er een nulmeting uitgevoerd bij een winkelcentrum en verschillende winkeliers. De deskundigen hebben gelet op de volgende criteria:

- Instelling dag, datum en tijd (tijdsynchronisatie via internet)
- De tijd die nodig is om de camerabeelden veilig te stellen door politie
- Opstelling/installatie van de camera's en (Omgevings)licht ten tijde van opnamen
- Focus van de camera's op het bedoelde object of de ruimte
- Resolutie van opname en opslag
- Opnameformaat en bruikbaarheid op gangbare computers
- Opnamevervolg na stroomuitval en opnametermijn
- Aantal camera's geschikt/geïnstalleerd voor identificatie en motion detectie

Naar aanleiding van de resultaten uit de nulmeting is er een advies ter verbetering van de camera's uitgebracht en doorgevoerd in een één-meting. Het doel van de één-meting was te onderzoeken of het kwaliteitsniveau van videobewakingssystemen is toegenomen en voldoet aan opsporingseisen. Voor de metingen is gebruik gemaakt van de VDS-testkaart, afgedrukt op het voorgeschreven formaat zoals deze ook in NEN-EN-IEC 62676-4 wordt beschreven.

3.2 LANDELIJKE ONLINE ENQUÊTE

Met behulp van een database met de e-mailgegevens van circa 23.000 winkeladressen is een steekproef gerealiseerd van 201 winkeliers met gemiddeld 37 personeelsleden in hun organisatie. Er is onderzocht in hoeverre winkeliers gebruikmaken van beveiligingscamera's, wat het doel daarvan is en hoe deze systemen van invloed zijn op hun klanten. Ook werd gevraagd of zij denken dat hun huidige systemen camerabeelden leveren die scherp genoeg zijn voor opsporingsdoeleinden, of ze snel aan de politie verschaft kunnen worden en een volledig beeld geven van een delict.

Kijkend naar de verdeling over de provincies is een redelijk dekkend resultaat verkregen; alleen de provincie Limburg is enigszins oververtegenwoordigd. Opgemerkt moet worden dat de uitkomsten van dit onderzoek kwalitatief zijn, met andere woorden: ze geven een indicatie van het gebruik en het nut dat de winkelier van beveiligingscamera's ervaart.

3.3 ENQUÊTE OP LOCATIE

Deze wijze van enquêteren ging met behulp van persoonlijke gesprekken met de winkeliers. De enquêteur werd hierbij begeleid door de wijkagenten van de politie Noord-Holland. Aan de hand van een vragenlijst heeft de enquêteur van het CCV ruim 30 ondernemers gevraagd naar hun motivatie om bewakingscamera's te gebruiken. De vragen die aan bod kwamen hadden betrekking op:

- keuze en motivatie van cameratoezicht;
- installateur;
- kwaliteit;
- opslag;
- onderhoud;
- opsporing.

4 INHOUDELIJKE VERKENNING

4.1 TECHNO-PREVENTIE

Cyrille Fijnaut en Ben Rovers schrijven in hun beschouwing over de resultaten van de Taskforce Overvallen van 2009 tot en met 2015 dat ondernemers en burgers moeten investeren in techno-preventie. Techno-preventie is het inzetten van technische middelen om criminaliteit terug te dringen en te voorkomen. De veronderstelling is dat techno-preventie helpt om de pakkans van de politie te vergroten. Als deze veronderstelling juist is, kan dit een grote uitwerking hebben op het voorkomen van bijvoorbeeld ernstige misdrijven zoals overvallen en inbraken. Ook de brancheorganisatie Detailhandel Nederland noemt techno-preventie een belangrijk preventiemiddel voor detaillisten.

In de speerpuntsessie Winkelcriminaliteit van Detailhandel Nederland tijdens Retailpoort 2016 komt de behoefte van winkeliers om (nieuwe) technologie toe te passen voor de veiligheid in en om de winkel naar boven. In de uiteenzetting van Zeno Geradts (senioronderzoeker van het NFI), over onder meer de bruikbaarheid van camerabeelden, komt naar voren dat bewakingsbeelden vaak niet bruikbaar zijn voor opsporing. Het advies van de onderzoeker is dat er duidelijkere adviezen moeten komen voor camerabewaking. Ook moet duidelijk worden waaraan camerabeelden moeten voldoen om bruikbaar te zijn in het strafproces.

4.2 HELDER ZICHT EN SLIM BEKEKEN

Er zijn in Nederland een aantal initiatieven om ondernemers te helpen bij de aanschaf en installatie van bewakingscamera's om zo tot bruikbare camerabeelden te komen. Zo is er het initiatief 'Helder Zicht' van de drie brancheorganisaties: UNETO-VNI, VEBON-NOVB en VEB. Het is een kwaliteitskeurmerk voor bewakingscamerasystemen vanuit de drie branches zelf. Het is een hulpmiddel voor een projecteringsdeskundige CCTV bij het systematisch ontwerpen van camerasystemen.

Daarnaast is er de brochure 'Slim Bekeken' die is opgesteld in opdracht van het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC). Deze brochure van het ministerie van Veiligheid en Justitie is ontwikkeld door het CCV. Dit is in samenwerking met vele partners gedaan, zoals politie, MKB Nederland, Detailhandel Nederland, VEBON-NOVB, Federatie Goud en Zilver, VNO-NCW, TNO en Koninklijke Horeca Nederland. De brochure biedt basisinformatie voor de ondernemer om een goede keuze te maken bij de aankoop van bewakingscamera's. Met behulp van vijf tips bereidt de ondernemer zich voor op een gesprek met een gediplomeerde installateur op het gebied van camerabewaking. Deze en andere initiatieven hebben er vooralsnog niet toe geleid dat bewakingsbeelden van ondernemers geschikt zijn voor opsporing en heterdaadkracht.

Waarom zorgen de resultaten van dit initiatief nu wel voor een oplossing? De redenen zijn als volgt:

- Installateurs beschikken niet altijd over de kennis van het plaatsen van camera's vanuit opsporingsperspectief. Deze kennis is doorgaans alleen beschikbaar bij de operationeel experts van de politie. Operationeel experts van de politie op het gebied van Digitale Expertise & CCTV-installatie maken daarom deel uit van de projectgroep. De experts weten als geen ander hoe bewakingscamera's het best aangeschaft en geïnstalleerd kunnen worden. Zowel vanuit politieperspectief als vanuit CCTV-installatieperspectief, omdat zij beschikken over bijna alle opleidingskennis van een CCTV-installateur.
- De operationeel experts maken onderdeel uit van de landelijke kenniskring. Hierdoor krijgt het advies breed draagvlak bij de operationeel experts van de politie.
- Het project of de pilot levert een werkbaar advies aan de strategische partners zoals de politieorganisatie, het Openbaar Ministerie, gemeenten en het ministerie van Veiligheid en Justitie. Zij hebben belang bij excellent cameratoezicht en opsporing aan de hand van beeldmateriaal.
- Met het advies zoeken we aansluiting bij de brancheorganisaties. Hierdoor kan er met kennis vanuit politie én branches gewerkt worden aan één erkend en gedragen landelijk uitvoering voor camerabewaking ten behoeve van de opsporing. Ondernemers worden zo op meerdere fronten, namelijk vanuit publieke en private partijen, geconfronteerd met het advies, zodat duidelijk is wat er komt kijken bij de aanschaf van camera's en het niet of foutief installeren sterk wordt ontmoedigd.
- In het onderzoek is expertise en draagvlak van een aantal initiatieven en afdelingen van de Nederlandse politie betrokken zoals: Live View, Camera in beeld, Opsporing Verzocht, de nationaal overvalcoördinator en de afdeling Technologische Ontwikkeling en Expertise.

5 HULPMIDDELEN

Bij het zoeken naar oplossingen voor het verbeteren van camerabeelden ten behoeve van heterdaadkracht, opsporing en vervolging, kunnen de volgende zaken ondersteuning bieden:

5.1 NORM NEN-EN-IEC 62676-4

Een belangrijke norm voor beveiligingscamera's is 'NEN-EN-IEC 62676-4 Videobewakingssystemen voor gebruik in beveiligingstoepassingen - Deel 4: Richtlijnen voor de toepassing'. Dit is een internationale norm waarin alle belangrijke kwaliteitsaspecten vastliggen voor beveiligingscamerasystemen. De norm geeft aanbevelingen en vereisten voor het selecteren, plannen, installeren, in gebruik nemen, onderhouden en testen van videobewakingssystemen (VSS). Dit bestaat uit: beeldopnameapparatuur, transmissie en opslag voor gebruik in beveiligingstoepassingen.

De doelstellingen van dit onderdeel van NEN-EN-IEC 62676-4 zijn:

- a. een kader verschaffen om klanten, installateurs en gebruikers bij te staan bij het vaststellen van hun eisen;
- b. installateurs en gebruikers bijstaan bij het bepalen van de benodigde apparatuur die nodig is voor een bepaalde aanvraag;
- c. Objectief beoordelen van de prestaties van de VSS.

We gebruiken deze norm in combinatie met de specifieke eisen van de politie ten behoeve van heterdaadkracht en opsporing. Deze norm bevat namelijk alle ingrediënten om uitstekend cameratoezicht te realiseren in het private domein.

5.2 BEOORDELINGSRICHTLIJN CAMERATOEZICHT (BRL) CCV

Het CCV beheert een beoordelingsrichtlijn op het gebied van cameratoezicht. In de beoordelingsrichtlijn cameratoezicht staat hoe wordt beoordeeld of een camerasysteem voldoet aan de eisen in de norm en of de installateurs de juiste opleiding hebben. De 'BRL Cameratoezicht Openbare Plaatsen: installateurs' is bedoeld voor het ontwerp, het aanleggen en het onderhoud van camerasystemen. Op dit moment zijn er zes installateurs gekwalificeerd volgens de BRL voor cameratoezicht voor installateurs. De BRL is bedoeld voor camerasystemen in de publieke ruimte voor de handhaving van de openbare orde. De informatie en camerabeelden die met een dergelijk camerasysteem worden gegenereerd, kunnen door de politie worden gebruikt om op te treden ter voorkoming of beëindiging van ongewenste situaties op openbare plaatsen. De installateurs die camerasystemen op openbare plaatsen kunnen installeren, zijn ook gekwalificeerd voor privaat cameratoezicht. De BRL moet worden herzien om aan te sluiten op de laatste stand van zaken bij cameratoezicht. We gebruiken de beoordelingsrichtlijn in het advies om de gebruiker een keuze te bieden uit gekwalificeerde installateurs.

Daarnaast is er de 'BRL Cameratoezicht Openbare Plaatsen: toezichtcentrales'. In deze BRL staat hoe moet worden beoordeeld of een toezichtcentrale gekwalificeerd is voor het houden van toezicht. Deze BRL heeft geen relatie tot dit advies.

6 CONCLUSIE ONDERZOEKEN

Uit zowel de nul- en één-meting als de enquête op locatie blijkt dat winkeliers over het algemeen bereid zijn om te investeren in een camerasysteem dat voldoet aan de opsporingseisen zolang de kosten in balans zijn met het doel waartoe het dient. De winkeliers die daarnaast mee hebben gedaan aan de nul- en één-meting waren zo enthousiast over de kwaliteitsverbetering, dat zij zelf de moeite wilden nemen om al hun camera's aan te passen met eigen middelen.

Bij alle bezochte locaties ontstond tijdens de nulmeting hetzelfde beeld: Door een aantal bestaande camera's, met behoud van de bestaande infrastructuur, te vervangen door nieuwe camera's en recorders is de beeldkwaliteit significant toegenomen. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de nieuwe camera's gezorgd hebben voor overzicht en detail. Hierdoor zijn de camerabeelden geschikt voor heterdaadkracht, opsporing en vervolging. Aansluiting op internet zorgt er daarbij voor dat de systemen ook echt op tijd lopen en maakt het mogelijk de camerabeelden op afstand te bekijken en veilig te stellen.

Wat betreft het landelijke online enquêteonderzoek zegt bijna twee derde (65%) van de winkeliers het verschil te kennen tussen een preventief systeem en een systeem waarmee daders geïdentificeerd kunnen worden. Op de vervolgvraag of er een groot prijsverschil zit tussen deze twee systemen, blijft 51% het antwoord schuldig. Bijna één op de vijf winkeliers (19%) denkt dat er geen groot prijsverschil bestaat tussen de systemen. Een ongeveer even grote groep (18%) is van mening dat het verschil in prijs wél groot is, waarbij de systemen die dienen ter identificatie het duurste zijn. Een op de twintig respondenten denkt eveneens dat de verschillen groot zijn, maar dat de preventieve systemen juist het duurste zijn.

Op de vraag waarom men een beveiligingssysteem met camera's gebruikt, geeft de overgrote meerderheid (84%) preventie als belangrijkste reden aan: omdat ze gefilmd worden, bedenken mogelijke plegers van een delict zich wellicht. Bijna twee op de drie winkeliers (61%) stellen dat camera's het personeel en henzelf een veiliger gevoel geven. Ruim de helft zegt dat zij de politie ermee denkt te helpen bij de opsporing van daders. Ongeveer een kwart van de winkeliers zegt de systemen te hebben geplaast om de klant een veiliger gevoel te geven (26%), terwijl een ongeveer even grote groep (24%) stelt het om verzekeringstechnische redenen te hebben gedaan.

Uit de resultaten van de enquêtes, maar ook uit de nul- en één-meting, blijkt dat bijna alle winkeliers zich hebben laten informeren over hun bewakingscamera's en men gebruik heeft gemaakt van een installateur. De vraag is waarom al deze systemen niet voldoen aan de eisen voor opsporing en hoe wij ervoor kunnen zorgen dat dit wel gaat gebeuren. Waarschijnlijk is een gebrek aan kennis het antwoord. De oplossing zit zowel bij diegene die camerabewaking wil laten installeren als de installateur zelf. Beiden zijn geholpen met een advies vanuit de partijen die zich bezighouden met opsporing en vervolging.

De detaillisten geven veelal aan dat zij het niet noodzakelijk vinden om hun camerasysteem te laten voldoen aan een advies. Men is ervan overtuigd dat men al goede camerabeelden heeft ten gunste van heterdaadkracht, opsporing en vervolging. Uit het onderzoek blijkt juist het tegendeel. Bovendien laten eerdere initiatieven zien dat nog niet echt heeft geleid tot betere camerabeelden bij ondernemers. Dit merken wij iedere week weer uit het programma Opsporing Verzocht en de praktijk van de politie.

Tijdens ons onderzoek zagen de kritische ondernemers na de één-meting dat het zeker de moeite waard is om een verbetering door te voeren. Men is verbluft over de beeldkwaliteit en ontdekt door deze kwaliteitsverbetering dat er meer mogelijkheden zijn om wat met de camerabeelden te doen. Eigenlijk geldt hier de uitspraak van Cruijff "je hebt het pas door als je het ziet". Ondernemers kijken voor het slapen gaan nog even op hun telefoon, bijvoorbeeld om te kijken of ze goed hebben afgesloten en of de voorraad al is toegevoegd. Meerdere ondernemers gaven na de één-meting aan zelf te willen investeren om alle camera's te vervangen en/of toe te voegen.

Gezien de reacties van ondernemers op de nul- en één-meting, de enquête-uitslag en de enquête die het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft laten uitvoeren, adviseren wij om op kwetsbare locaties zoals winkelgebieden, en dan in het bijzonder bij kwetsbare winkels of bedrijven in dit gebied, een scan uit te laten voeren zoals wij dat voor dit onderzoek hebben gedaan. Pas als ondernemers zien wat er anders kan, gaan ze in de actiestand.

7 AANBEVELINGEN

Binnen de politie zijn er verschillende initiatieven die gericht zijn om optimaal gebruik te maken van particulier cameratoezicht ten behoeve van de opsporing en heterdaadkracht. Zo zijn er de projecten Camera in beeld en Live View.

Camera in beeld is een politiesysteem dat alle particuliere en overheidscamera's op een kaart weergeeft. Zo heeft de politie overzicht welke camera's waar hangen in Nederland en waar deze camera's opnames van maken. Als er een overval, straatroof of een inbraak is geweest, kan de politie op de kaart snel zien of er camera's aanwezig zijn die mogelijk camerabeelden van het incident hebben opgenomen. De politie neemt contact op met de eigenaar van de betreffende camera als er een incident heeft plaatsgevonden. In tegenstelling tot Live View kijkt de politie niet live mee met de camerabeelden.

Met Live View kan de meldkamer van de politie rechtstreeks meekijken met de camerabeelden van particulieren als de bewakingscamera's zijn aangesloten op een particuliere alarmcentrale (PAC). De alarmcentrale stuurt de camerabeelden namelijk door naar de meldkamer van de politie. Zo kijkt de politie direct mee als er een inbraak of overval (of ander gewelddadig delict) wordt gepleegd.

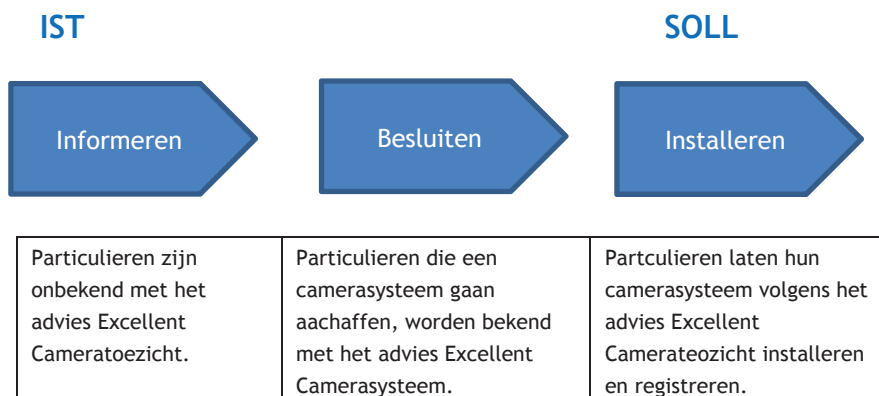
Het is een aanbeveling om het advies Excellent Cameratoezicht te koppelen aan het thema Camera in Beeld van de politie. In de database van Camera in Beeld kan worden opgenomen of een locatie met camerabewaking voldoet aan het advies Excellent Cameratoezicht. Op deze wijze kan de politie snel zien of de camerabeelden geschikt zijn voor opsporing.

Daarnaast kan ook Live View van betekenis zijn voor dit project. Live View is het concept waarbij de politie live mee kan kijken met private camerabeelden als er een incident plaatsvindt. Via de particuliere alarmcentrale (PAC) worden de camerabeelden live doorgezet naar de meldkamer van de politie. Er kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een inspanningsverplichting voor de PAC's om te communiceren over het nut en de noodzaak van Excellent Cameratoezicht.

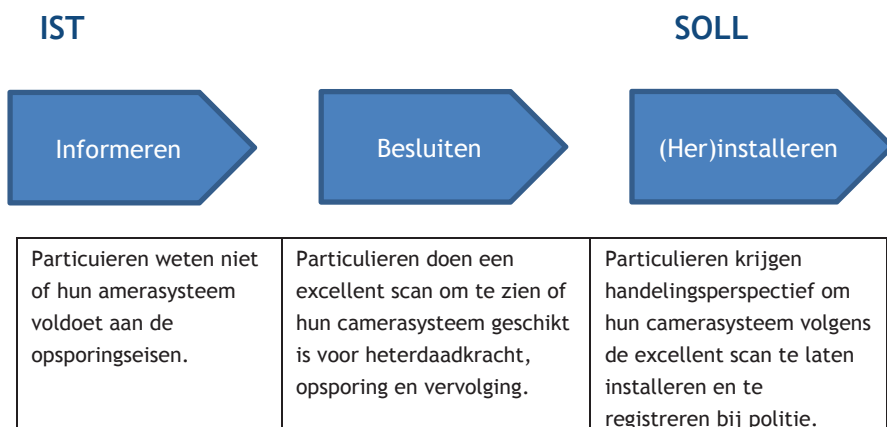
8 IST SOLL

Om in één oogopslag duidelijk te maken hoe de situatie nu is en hoe de situatie straks moet zijn als het gaat om het kopen of het in bezit hebben van private camera's, is gekozen dit in het Ist Soll-model weer te geven.

Aanschaf van camera's door particulieren zonder bewakingscamera

Verbetering van het camerasysteem door particulieren met bewakingscamera

9 ADVIES EXCELLENT CAMERATOEZICHT VOOR PRIVATE CAMERABEWAKING

Het doel van het advies is om duidelijk te maken waarop moet worden gelet bij aanschaf, installatie en onderhoud van een camerasysteem, zodat de camera's geschikt zijn voor opsporing en heterdaadkracht. Het advies bestaat uit negen punten:

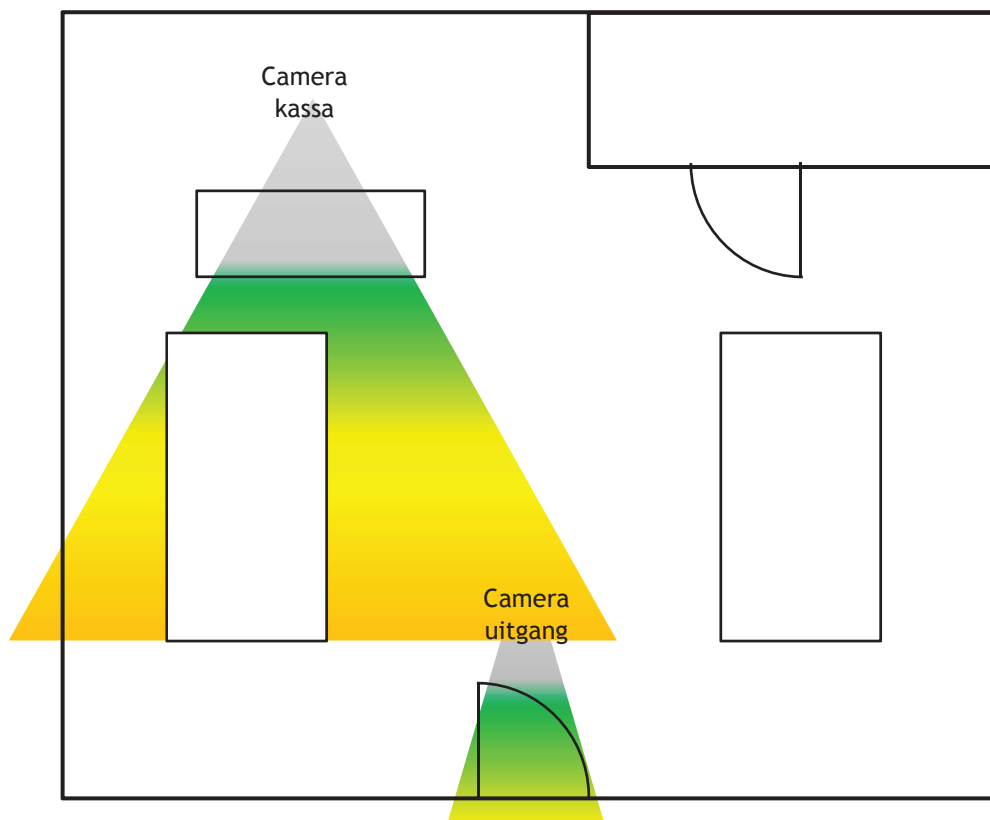
1. Doelen camerasysteem

Kijk naar het bedrijfsproces, kwetsbaarheden en specifieke omstandigheden en bepaal de doelen van het cameratoezicht. Een van de doelen is dat de camerabeelden gebruikt kunnen worden voor opsporing. De pakkans wordt hiermee vergroot, waardoor camerasystemen preventief gaan werken.

2. Cameraplan

Zorg voor een cameraplan. Een cameraplan is een plattegrond van de onderneming, het vervoersmiddel, de woning of de instelling. Hierop wordt per camerapositie aangegeven welk deel van het te beveiligen gebied moet worden vastgelegd. In het cameraplan staat per camera het doel (**identificeren**, **herkennen**, **waarnemen**) en de naam van de camera aangegeven.

Identificeren	Identificatie is mogelijk met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid: persoonskenmerken zijn zo duidelijk zichtbaar dat de identiteit kan worden vastgesteld, ook van een onbekend individu.
Herkennen	Een bekend individu kan worden herkend.
Waarnemen	Het is duidelijk dat er een persoon zichtbaar is op de camerabeelden. Camerabeelden die alleen geschikt zijn voor waarnemen spelen geen grote rol bij de opsporing.

Voorbeeld van een cameraplan in concept

De kleuren geven het doel van de camera aan bij plaatsing op een bepaalde hoogte en een bepaalde openingshoek (grijs is dode hoek, het effectief bereik voor **herkennen** en **identificeren** is geel en groen).

Bij elke publiektoegankelijke in- of uitgang moet een camera zijn geplaatst waarmee bewegende objecten geïdentificeerd kunnen worden. De andere camera's moeten in elk geval geschikt zijn om te herkennen.

Houd rekening met de regels voor privacy, zie <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl>, van het College Bescherming Persoonsgegevens.

Een cameraplan kan door een goede installateur gemaakt worden. Er zijn ook cameraplanners waarmee zelf een cameraplan gemaakt kan worden.

3. Installateur

Een camerasysteem dat voldoet aan de norm 'NEN-EN-IEC 62676-4 Videobewakingssystemen voor gebruik in beveiligingstoepassingen - Deel 4: Adviezen voor de toepassing' is geschikt voor opsporing. Neem een installateur in de arm die deze norm kent en kan toepassen.

4. Oplevering

De installateur levert het camerasysteem op met een opleverdocument. Hierin staat per camera het doel uit het cameraplan en een snapshot van het camerabeeld met de testkaart. Met dit snapshot valt te beoordelen of de camerabeelden gebruikt kunnen worden om te identificeren of te herkennen.

5. Beeldkwaliteit

Stel de camera's zo in dat bewegende objecten (zoals mensen of auto's) kunnen worden herkend of geïdentificeerd. Daarvoor zijn ook hoogte van de camera en licht van belang.

6. Opslag

De opslag moet voldoende capaciteit hebben om de camerabeelden van ten minste een week op te slaan. Een langere periode is beter, om bijvoorbeeld na een incident tijdens een vakantie nog bij de camerabeelden te kunnen. De camerabeelden mogen niet langer worden opgeslagen dan wettelijk toegestaan (28 dagen).

De opslag moet altijd werken, dus bijvoorbeeld vanzelf aangaan na een stroomstoring.

De camerabeelden in de opslag moeten via internet of via een usb-aansluiting beschikbaar zijn.

Bij opslag in de cloud blijven de camerabeelden bewaard bij ontvreemding van de recorder.

De beeldkwaliteit moet na compressie geschikt blijven om te identificeren.

7. Systeem

De datum en tijd van het systeem moeten automatisch worden gecontroleerd en bijgewerkt, ook na overgang van zomertijd naar wintertijd en andersom. Opsporing valt of staat met de juiste datum en tijd van de camerabeelden!

Bij een storing van het camerasysteem moet de beheerder een melding krijgen. De storing moet worden gemeld op de monitor en als dat mogelijk is met een alarm.

Het is belangrijk om jaarlijks te (laten) controleren of het systeem nog goed werkt, of alle camera's nog goede camerabeelden leveren en om de storingsmeldingen in het logboek van de recorder te controleren. Kijk af en toe of de camerabeelden van de camera's kloppen met wat is afgesproken in het cameraplan. Met de testkaart valt te beoordelen of de camerabeelden gebruikt kunnen worden om te identificeren of te herkennen.

Voorkom onbevoegd gebruik van het camerasysteem.

8. Uitvoer

Het formaat van de camerabeelden moet in een reguliere extensie dat door dominante besturingssystemen wordt gedragen (Windows en Apple) en op gangbare apparatuur te kunnen worden afgespeeld. Bijgeleverde softwareplayers is onwenselijk. Het gaat om onafhankelijke bestanden die in editing software van de politie kan worden verwerkt. Metadata als datum en tijd van de opname en naam van de camera moet zichtbaar zijn op de camerabeelden in de export.

9. Registratie

Zorg ervoor dat het camerasysteem geregistreerd is bij Camera in Beeld. Camera in Beeld is een databank van beveiligingscamera's. Met deze databank kan de politie zien waar in de buurt van een misdaad (bijvoorbeeld een woninginbraak) zich camera's bevinden die mogelijk camerabeelden van de dader hebben. Hierdoor kunnen daders sneller worden gepakt. Hoe meer camera's voldoen aan dit advies, hoe beter de opsporing met Camera in Beeld!

Winkels of bedrijven kunnen hun camerasysteem aansluiten bij een particuliere alarmcentrale. De particuliere alarmcentrale krijgt bij onraad via een (alarm)sensor een melding. Een beveiligingsmedewerker van de alarmcentrale kan de camerabeelden dan ook zien en alle gegevens en de livebeelden snel doorschakelen naar de politiemeldkamer. Met Live View kan de meldkamer van de politie rechtstreeks meekijken met de camerabeelden van een winkelier of horecaondernemer. Zo is die direct op de hoogte als er een inbraak of overval (of ander gewelddadig delict) wordt gepleegd.

10 RESULTATEN ENQUÊTE

Een enquêteur van het CCV is samen met de wijkagenten van Haarlem Centrum en Badhoevedorp op bezoek geweest bij ruim dertig winkeliers. Aan de hand van een vragenlijst heeft de enquêteur van het CCV de ondernemers gevraagd naar hun motivatie om bewakingscamera's te gebruiken. Tijdens het vraaggesprek zijn de volgende onderwerpen besproken:

10.1.1 INSTALLATIE

Uit de resultaten blijkt dat bijna alle ondernemers zich hebben laten informeren over hun camera's. Ze hebben de camera's laten plaatsen door een installateur, al dan niet erkend. De ondernemers verwachten dat de installateur het systeem up-to-date houdt, de winkelier informeert over het gebruik van het camerasysteem, een goede positie voor de camera's aanbeveelt en met de winkelier meedenkt. Ook verwachten ze dat er op de kwaliteit van de camerabeelden en het gebruikersgemak wordt gelet. Daarbij zijn de prijs, de kwaliteit van de camerabeelden en het gebruikersgemak alle drie zeer belangrijk bij het maken van een keuze voor de camera's. Bij de opstelling zijn de camera's vaak gelijkmatig door de zaak heen verdeeld en wordt goed zicht op wie naar binnen en naar buiten gaat belangrijk gevonden. Zo heeft een van de winkeliers onder andere gekozen voor een camera rond het winkelpand om overzicht te houden, maar ook om andere ondernemers zonder camera te ondersteunen. Het moment om nieuwe camera's of een nieuw camerasysteem aan te schaffen is voornamelijk wanneer de kwaliteit van de camerabeelden slechter wordt. Verder ook wanneer het systeem te oud is of als het systeem niet meer goed werkt. Bij één winkelier was een nieuw systeem per direct nodig. Dit betrof een vestiging van een landelijke winkelketen.

10.1.2 REDEN

Volgens de ondernemers hebben camera's voornamelijk een preventief effect en is het handig voor de politie bij opsporing. De camera's zijn volgens de ondernemers bijna allemaal geschikt voor identificatie of men weet het niet. Dit betreft echter een subjectieve beoordeling, omdat de onderzoekers het beeld niet altijd zelf hebben gezien. In Haarlem zijn de camerabeelden op enkele ondernemers na weleens van pas gekomen, waaronder bij diefstal, overval en voor de politie. In Badhoevedorp zijn de camerabeelden 50/50 van pas gekomen. In de helft van de gevallen zijn ze niet van pas gekomen, omdat er niks voorvalt. Bij de andere helft zijn de camerabeelden van pas gekomen bij diefstal, hangjongeren en overval.

10.1.3 OPSLAG

De camerabeelden zijn vaak opgeslagen op een harde schijf/recorder in een aparte ruimte en/of de camerabeelden worden doorgezet naar persoonlijke apparaten. De ondernemers kunnen makkelijk bij de data, maar bij ongeveer twee derde is een wachtwoord nodig. Veel ondernemers weten niet zeker hoe lang de camerabeelden worden overgeslagen. Het merendeel denkt een maand, andere ondernemers denken totdat de schijf vol is, een dag, een week, drie maanden, een jaar of twee jaar. Verrassend is dat alleen twee grote franchise-ondernemingen spreken van een tijd conform de privacywetgeving. Bij ongeveer de helft van de ondernemers vindt onderhoud aan de camerasystemen plaats. Dit gebeurt halfjaarlijks of jaarlijks door een (erkende) installateur.

10.1.4 ADVIES

Als er een advies zou komen met eisen die aan camerasystemen ter bevordering van opsporing worden gesteld, zou het merendeel van de ondernemers willen dat hun camerasysteem daaraan zou voldoen. Een enkeling zou dat niet willen, omdat privacy en budget in de weg zitten en toegang tot het systeem ongewenst is of omdat hun camera's al voldoen; een duidelijk en scherp beeld. Kosten spelen daarbij een belangrijke rol, want voor een enkele ondernemer wegen de kosten voor nieuwe camera's niet op tegen een diefstal. Wat ondernemers extra zouden willen uitgeven hiervoor, verschilt daarom. Sommige ondernemers weten het niet, voor enkelen is 100-250 euro geen probleem, dan wel in combinatie met een subsidie. Zodra het meer is dan 500 euro ligt het aan het moment. Er zijn ook uitschieters van 5000 euro per jaar. Één ondernemer is bereid om zoveel als nodig uit te geven aan een nieuw systeem. Maar ook zijn er ondernemers die geen extra geld willen uitgeven. Zo zegt één ondernemer dat ze geen extra geld willen uitgeven, omdat wanneer zij om camerabeelden vragen zij ook geen terugkoppeling van informatie van de politie krijgen. Een andere ondernemer zegt dat een camerasysteem bij voorbaat goed genoeg hoort te zijn om te kunnen gebruiken voor opsporing.

Colofon

Fotografie

Louis van Daalen

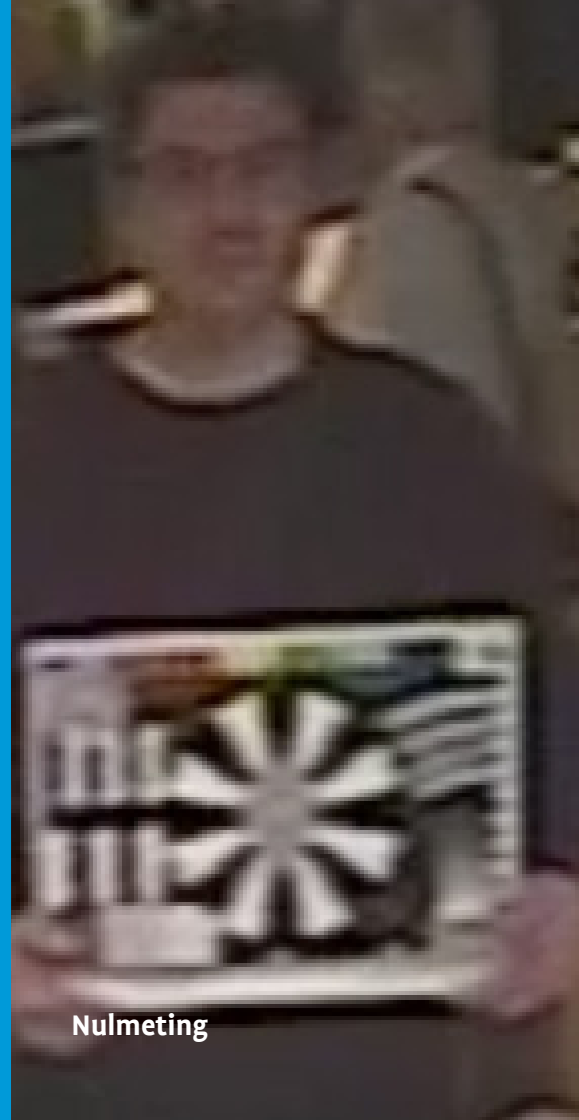
© het CCV, september 2017

CCV centrum voor
criminaliteitspreventie en
veiligheid

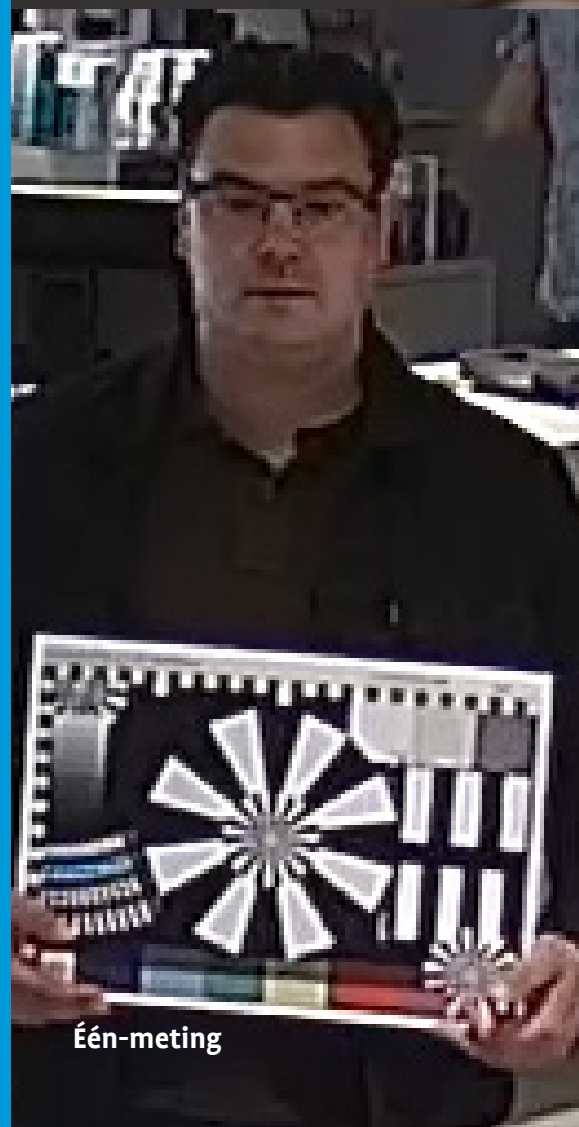
Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) is een onafhankelijke stichting die partijen en veiligheidsprofessionals helpt om Nederland veiliger en leefbaarder te maken.

Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
Churchilllaan 11, 3527 GV Utrecht
Postbus 14069, 3508 SC Utrecht

T (030) 751 67 00
E info@hetccv.nl
I www.hetccv.nl

Nulmeting

Één-meting